

**UJEDINJENE
NACIJE**



Međunarodni sud za krivično gonjenje
lica odgovornih za teška kršenja
međunarodnog humanitarnog prava
počinjena na teritoriji bivše
Jugoslavije od 1991. godine

Predmet br. IT-04-81-AR108bis.4

Datum: 15. april 2010.

Original: engleski

PRED ŽALBENIM VEĆEM

U sastavu: sudija Carmel Agius, predsedavajući
sudija Mehmet Güney
sudija Liu Daqun
sudija Andréia Vaz
sudija Theodor Meron

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 15. aprila 2010. godine

TUŽILAC

protiv

MOMČILA PERIŠIĆA

JAVNO

**ODLUKA PO ZAHTEVU REPUBLIKE SRBIJE ZA PREISPITIVANJE ODLUKE
PRETRESNOG VEĆA OD 15. FEBRUARA 2010. GODINE**

Tužilaštvo:

g. Mark B. Harmon
g. Daniel Saxton

Vlada Republike Srbije:

g. Rasim Ljajić

Obrana:

g. Novak Lukić
g. Gregory Guy-Smith

Prevod

1. Žalbeno veće Međunarodnog krivičnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (u daljem tekstu: Žalbeno veće, odnosno Međunarodni sud) rešava po "Zahtevu Republike Srbije za preispitivanje Odluke Pretresnog veća po Trećem zahtevu Srbije za zaštitne mere od 15. februara 2010. godine", koji je Republika Srbija (dalje u tekstu: Srbija) kao poverljiv podnela 9. marta 2010. godine (dalje u tekstu: Zahtev), protiv "Odluke po Trećem zahtevu Srbije za zaštitne mere", koju je kao poverljivu Pretresno veće I (dalje u tekstu: Pretresno veće) donelo 15. februara 2010. godine (dalje u tekstu: Pobjijana odluka).¹

I. ČINJENIČNI KONTEKST

2. Dana 2. februara 2010. godine, Srbija je podnela poverljivi zahtev kojim je tražila zaštitne mere na osnovu pravila 54*bis* Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) za četiri grupe dokumenata koje su dobrovoljno dostavljene Tužilaštvu:

- i. Personalni dosjei VJ dostavljeni Tužilaštvu kao odgovor na Zahteve za pomoć (dalje u tekstu ZZZ) 795, 547, 794, 835, 793, 830 i 611-A (dalje u tekstu: Prva grupa);
- ii. Dokumenti VJ dostavljeni Tužilaštvu kao odgovor na ZZZ 1350 i 1350A (dalje u tekstu: Druga grupa);
- iii. Dokumenti VJ dostavljeni tužilaštvu kao odgovor na ZZZ 1302-I (dalje u tekstu: Treća grupa);
- iv. Dokumenti VJ dostavljeni Tužilaštvu kao odgovor na ZZZ 1504A i 1579 (dalje u tekstu: Četvrta grupa).²

3. Što se tiče Prve grupe, Pretresno veće je konstatovalo da Srbija nije adekvatno dokazala interese nacionalne bezbednosti koji bi zahtevali zaštitne mere na osnovu pravila 54*bis* Pravilnika.³ U odnosu na Drugu, Treću i Četvrtu grupu, Pretresno veće

¹ Žalbeno veće ovu odluku donosi kao javnu u svetlu činjenice da se u njoj ne obelodanjuju poverljivi podaci.

² *Tužilac protiv Momčila Perišića*, predmet br. IT-04-81-T, "Zahtev Republike Srbije za zaštitne mere za dokumente dostavljene Tužilaštvu kao Odgovor na ZZZ 547, 611-A, 793, 794, 795, 835, 830, 1350, 1350A, 1302-I, 1504-A i 1579, zaveden na poverljivoj osnovi 2. februara 2010. godine (dalje u tekstu: Zahtev za zaštitne mere), par. 6, 26, Dodaci A-D.

³ Pobjijana odluka, par. 9.

Prevod

je konstatovalo da Srbija nije adekvatno dokazala potencijalnu štetu po njene nacionalne interese, tako da nije ispunila uslove pravila 54*bis* Pravilnika.⁴

4. Srbija Zahtevom traži od Žalbenog veća da poništi Pobjianu odluku i odobri zaštitne mere za četiri grupe dokumenata.⁵ Srbija pored toga traži da Žalbena veće odgodi izvršenje Pobjijane odluke do odluke Žalbenog veća po Zahtevu.⁶ Dana 23. marta 2010. godine Žalbena veće je odobrilo taj deo Zahteva i naložilo je odgodu sprovođenja Pobjijane odluke do konačne odluke po Zahtevu.⁷ Tužilaštvo je 23. marta 2010. godine podnelo poverljivi odgovor kojim traži da Žalbena veće odbaci Zahtev.⁸

II. STANDARD PREISPITIVANJA

5. Žalbena veće podseća da na osnovu pravila 54*bis*(I) Pravilnika pretresno veće može da naloži primenu odgovarajućih zaštitnih mera za dokumente koje je neka država dobrovoljno dostavila u cilju zaštite interesa nacionalne bezbednosti dotične države. Žalbena veće smatra da je odluka doneta na osnovu pravila 54*bis* Pravilnika diskreciona i da je ono mora uvažiti.⁹ Da bi Žalbena veće preinačilo neku diskrecionu odluku, mora biti pokazano da je Pretresno veće počinilo "primetnu grešku" kojom je strani u postupku naneta šteta. Žalbena veće će ukinuti diskrecionu odluku Pretresnog veća samo ako utvrdi da je ona (i) zasnovana na pogrešnom tumačenju merodavnog prava; (ii) zasnovana na očigledno nepravilnom zaključku o činjenicama; (iii) ili toliko nepravilna i nerazumna da predstavlja zloupotrebu diskrecionog ovlašćenja pretresnog veća.¹⁰

⁴ Pobjijana odluka, par. 15.

⁵ Zahtev, par. 28.

⁶ Zahtev, par. 29.

⁷ "Nalog kojim se suspenduje izvršenje Odluke Pretresnog veća od 15. februara 2010. na osnovu pravila 108*bis* Pravilnika", 23. mart 2010. godine.

⁸ "Odgovor tužilaštva na Zahtev Republike Srbije za preispitivanje Odluke Pretresnog veća od 15. februara 2010. godine", podnet kao poverljiv 23. marta 2010. godine (dalje u tekstu: Odgovor tužilaštva), par. 1, 19.

⁹ *Tužilac protiv Momčila Perišića*, IT-04-81-AR108.3, "Odluka po Zahtevu Republike Srbije za preispitivanje Odluke Pretresnog veća od 9. februara 2009. godine", poverljivo, 30. mart 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Perišić* od 30. marta 2009. godine), par. 6. *Tužilac protiv Momčila Perišića*, IT-04-81-AR108.2, "Odluka po Zahtevu Republike Srbije za preispitivanje Odluke Pretresnog veća o zaštitnim merama od 11. novembra 2008.", poverljivo, 27. februar 2009. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Perišić* od 27. februara 2009. godine), par. 7; *Tužilac protiv Milana Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-AR108*bis*.2 "Odluka po Molbi Sjedinjenih Američkih Država za preispitivanje", 12. maj 2006. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milutinović* od 12. maja 2006. godine), par. 6.

¹⁰ Odluka u predmetu *Perišić* od 30. marta 2009. godine, par. 6; Odluka u predmetu *Perišić* od 27. februara 2009. godine, par. 7; Odluka u predmetu *Milutinović* od 12. maja 2006. godine, par. 6.

III. DISKUSIJA

A. Preliminarna pitanja

6. Na osnovu pravila 108*bis*(A) Pravilnika, zahtev za preispitivanje može se podneti u roku od petnaest dana od dana donošenja interlokutorne odluke. Pošto je Pobjijana odluka doneta 15. februara 2010. godine, Zahtev Srbije trebao je da bude podnet 1. marta 2010. godine. Stoga, Zahtev nije pravovremen. Srbija nije navela valjane razloge za odlaganje. Međutim, imajući u vidu da tužilaštvo nije imalo prigovora na kasno podnošenje i da je pitanje zaštitnih mera veoma važno, Žalbeno veće smatra da je u interesu pravde da razmotri Zahtev.

B. Prihvatljivost

7. Pravilo 108*bis* Pravilnika predviđa mehanizam na osnovu koga država može tražiti da Žalbeno veće preispita interlokutornu odluku pretresnog veća. Da bi takav zahtev bio prihvatljiv, dotična država mora da pokaže (i) da na nju direktno utiče interlokutorna odluka pretresnog veća i (ii) da se ta odluka bavi pitanjima od opšteg značaja koja se odnose na ovlašćenja Međunarodnog suda.¹¹

8. Srbija tvrdi da Pobjijana odluka direktno utiče na nju,¹² što tužilaštvo prihvata.¹³ Pošto bi Pobjijana odluka imala kao efekat javno obelodanjivanje dokumenata za koje Srbija želi da ostanu poverljivi, Žalbeno veće smatra da Pobjijana odluka direktno utiče na Srbiju.

9. Mada se Srbija poziva na drugu obavezu prihvatljivosti na osnovu pravila 108*bis* Pravilnika,¹⁴ ona nije iznela nijedan argument koji bi ukazivao na to da se Pobjijana odluka odnosi na pitanja od opšteg značaja koja se odnose na ovlašćenja Suda. Kao odgovor, tužilaštvo tvrdi da Srbija nije dokazala da je kriterijum ispunjen.¹⁵

10. U Pobjijanoj odluci, Pretresno veće je smatralo da Srbija nije valjano pokazala u kom smislu interesi nacionalne bezbednosti zahtevaju zaštitne mere i po toj osnovi je odbilo zahtev

¹¹ Pravilo 108*bis*(A) Pravilnika; Odluka u predmetu *Perišić* od 30. marta 2009. godine, par. 7; Odluka u predmetu *Perišić* od 27. februara 2009. godine, par. 8.

¹² Zahtev, par. 5.

¹³ Odgovor tužilaštva, par. 5.

¹⁴ Zahtev, par. 4.

¹⁵ Odgovor tužilaštva, par. 5.

Prevod

Srbije.¹⁶ Žalbeno veće napominje da je pristup Pretresnog veća u skladu s praksom Međunarodnog suda.¹⁷ Pobjijana odluka se ograničava na primenu uspostavljenog pravnog standarda na činjenice koje je iznela Srbija. Tvrdnjama da je Pobjijana odluka "zasnovana na pogrešnom tumačenju prakse Međunarodnog suda i nedovoljnim i pogrešnim razmatranjem činjenica iznetih Pretresnom veću",¹⁸ Srbija ne pokazuje da se odluka bavi pitanjima od opšteg značaja koja se odnose na ovlašćenja Suda.¹⁹

11. Žalbeno veće stoga smatra da Srbija nije pokazala da Zahtev potpada u okviru pravila 108bis Pravilnika. Međutim, u svetlu važnosti navodnih interesa o kojima se radi i uzimajući u obzir činjenicu da je Srbija dobrovoljno tužilaštvu dostavila relevantni materijal, Žalbeno veće će i pored toga razmotriti meritum Zahteva Srbije.

C. Zahtev Srbije

1. Prva grupa

12. Srbija tvrdi da može legitimno očekivati odobravanje zaštitnih mera za Prvu grupu dokumenata u svetlu činjenice da su zaštitne mere za ta dokumenta odobrene u postupku u predmetu *Slobodan Milošević*.²⁰ Srbija tvrdi da Pretresno veće nije navelo razloge za izmenu zaštitnih mera i da je uprkos izvanrednim okolnostima koje su uticale na Odluku u predmetu *Milošević* od 20. septembra 2005. godine, to i pored toga dovoljna osnova za legitimno očekivanje Srbije da će zaštitne mere i dalje ostanu na snazi.²¹

13. Tužilaštvo odgovara da zaštitne mere odobrene na osnovu pravila 54bis nemaju efekat *mutatis mutandis* u drugim postupcima pred Međunarodnim sudom.²² Tužilaštvo nadalje tvrdi

¹⁶ Pobjijana odluka, par. 9, 15.

¹⁷ V. Odluka u predmetu *Perišić* od 30. marta 2009. godine, par. 10, 16, 21; Odluka u predmetu *Perišić* od 27. februara 2009. godine, par. 11, 18; *Tužilac protiv Slobodana Miloševića*, predmet br. IT-02-54-AR108bis.2, "Odluka po Zahtevu Srbije i Crne Gore za preispitivanje", 20. septembar 2005. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Milošević* od 20. septembra 2005. godine), par. 19, 23.

¹⁸ Zahtev, par. 2.

¹⁹ V. Odluka u predmetu *Perišić* od 30. marta 2009. godine, par. 10, Odluka u predmetu *Perišić* od 27. februara 2009. godine, par. 11.

²⁰ Zahtev, par. 19-20, gde se upućuje na Odluku u predmetu *Milošević* od 20. septembra 2005. godine.

²¹ Zahtev, par. 21.

²² Odgovor tužilaštva, par. 12.

Prevod

da Srbija nije dokazala nikakvu grešku u odnosu na zaključak Pretresnog veća da Srbija nije na adekvatan način dokazala interese nacionalne bezbednosti u odnosu na ta dokumenta.²³

14. U Pobjijanoj odluci, Pretresno veće je tačno primetilo da zaštitne mere odobrene na osnovu pravila 54bis Pravinlika u nekom konkretnom predmetu ne ostaju na snazi *mutatis mutandis* u drugim postupcima.²⁴ Pretresno veće je podvuklo svoj zaključak da, pošto su zaštitne mere za te dokumente u predmetu *Slobodan Milošević* odobrene po izuzetnoj osnovi, Srbija ne može legitimno očekivati da one budu odobrene u ovom postupku.²⁵ Žalbena veće napominje da je ono ranije podržalo ovo rezonovanje.²⁶ i ističe da je na pretresnom veću koje rešava po zahtevu neke države da utvrdi da li interesi nacionalne bezbednosti opravdavaju odobravanje zaštitnih mera u konkretnom predmetu.²⁷

15. Pretresno veće je smatralo da pošto Srbija nije dala nikakvo drugo obrazloženje za zaštitne mere, Srbija nije valjano pokazala u kom smislu interesi nacionalne bezbednosti zahtevaju zaštitne mere.²⁸ Pored toga što je ponovila iste argumente koje je iznela Pretresnom veću, Srbija nije pokazala da je Pretresno veće pogrešilo donošenjem takve odluke. Žalbena veće naglašava da nije u njegovoj nadležnosti da "preispita" odluku Pretresnog veća kako to traži Srbija,²⁹ naime, ono može intervenisati samo nakon što se dokaže da je Pretresno veće napravilo uočljivu grešku.³⁰

16. Žalbena veće smatra da Srbija nije dokazala da je Pretresno veće pogrešilo primenom svog diskrecionog prava kada je odbilo zaštitne mere za Prvu grupu dokumenata.

2. Druga, Treća i Četvrta grupa

17. Srbija iznosi dva argumenta u odnosu na Drugu, Treću i Četvrtu grupu dokumenata. Prvo, Srbija tvrdi da može legitimno očekivati zaštitne mera na osnovu dogovorenih uslova

²³Odgovor tužilaštva, par. 14.

²⁴Pobjijana odluka, par. 8.

²⁵Pobjijana odluka, par. 7, gde se poziva na *Tužilac protiv Momčila Perićića*, predmet br. IT-04-81-T, "Odluka po Zahtevu i Dopunskom zahtevu Srbije za zaštitne mere", poverljivo, 11. novembar 2008. godine (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Perišić* od 11. novembra 2008. godine), par. 23.

²⁶Odluka u predmetu *Perišić* od 27. februara 2009. godine, par. 18.

²⁷Odluka u predmetu *Perišić* od 30. marta 2009. godine, par. 21;

²⁸Pobjijana odluka, par. 9.

²⁹Zahtev, par. 22.

³⁰Odluka u predmetu *Perišić* od 27. februara 2009. godine, par. 25.

Prevod

pod kojima su dokumenti dostavljeni tužilaštvu.³¹ Mada Srbija potvrđuje da je na Pretresnom veću da utvrdi da li interesi nacionalne bezbednosti zahtevaju zaštitne mere, Srbija tvrdi da je Pretresno veće trebalo da uzme u obzir te uslove kako bi u potpunosti procenilo zahtev Srbije.³²

18. Tužilaštvo odgovara da Pretresno veće nije obavezano uslovima u kojima se odvijalo obelodanjivanje materijala između Tužilaštva i države.³³ Pored toga, tužilaštvo smatra da je tvrdnja Srbije da to što ti uslovi nisu uzeti u obzir predstavlja grešku očigledno pogrešna jer je Srbiji data mogućnost da iznese bilo koju relevantnu argumentaciju vezanu za nacionalnu bezbednost kako bi dokazala potrebu za zaštitnim merama.³⁴

19. Suprotno tvrdnji Srbije, Pretresno veće je uzelo u obzir uslove pod kojima su dokumenti dostavljeni tužilaštvu i utvrdilo je da postojanje ugovorenih uslova između Srbije i tužilaštva u pogledu određenih dokumenata nije presudan faktor pri donošenju odluke.³⁵ Pošto pretresno veće ne obavezuju uslovi pod kojima se materijal može obelodaniti, koji su dogovoreni između države i tužilaštva,³⁶ Žalbeno veće nije ustanovilo grešku u rezonovanju Pretresnog veća tim povodom.

20. Drugo, Srbija tvrdi da bi bilo kako javno korišćenje tih dokumenata moglo da ozbiljno šteti nacionalnim bezbednosnim interesima Srbije "pošto odnosni dokumenti sadrže podatke koji imaju poseban značaj za sistem odbrane i bezbednost Republike Srbije".³⁷ Tužilaštvo odgovara da je Pretresno veće sprovelo razložnu analizu pre nego što je utvrdilo da Srbija nije dokazala interese nacionalne bezbednosti koji bi zahtevali zaštitne mere i da Srbija nije dokazala nikakvu приметnu grešku u zaključku Pretresnog veća.³⁸

21. Prilikom donošenja svoje odluke, Pretresno veće je podsetilo da država snosi teret da *pokaže* postojanje interesa nacionalne bezbednosti da bi se odredile zaštitne mere na osnovu

³¹ Zahtev, par. 23.

³² Zahtev, par. 10-11.

³³ Odgovor tužilaštva, par. 7.

³⁴ Odgovor tužilaštva, par. 8.

³⁵ Pobjana odluka, par. 10, 13.

³⁶ Odluka u predmetu *Perišić* od 30. marta 2009. godine,, par. 16, 25; Odluka u predmetu *Perišić* od 27. februara 2009. godine, par. 23, 29.

³⁷ Zahtev, par. 26.

³⁸ Odgovor tužilaštva, par. 15-17.

Prevod

pravila 54bis.³⁹ Pretresno veće je utvrdilo da je Srbija ponudila veoma ograničen argument u prilog svom zahtevu za zaštitne mere, koje je ono okarakterisalo kao neodređene.⁴⁰ Pretresno veće je zaključilo da Srbija nije konkretnije potkrepila svoju tvrdnju da dokumenti sadrže podatke od važnosti za odbrambeni i bezbednosni sistem Srbije i podsetilo je na svoj prethodni zaključak da bi odobravanje zaštitnih mera u takvim okolnostima išlo na uštrb garancija o pravičnom i javnom suđenju.⁴¹

22. Prema tome, Pretresno veće je očigledno uzela u obzir zahtev Srbije; sam argument da je Pretresno veće trebalo da prihvati zahtev nije dovoljan da se dokaže kako je Pretresno veće pogrešilo prilikom korišćenja svog diskrecionog prava.⁴² Žalbena veće je stoga zaključilo da Srbija nije dokazala interese nacionalne bezbednosti koji zahtevaju zaštitne mere za Drugu, Treću i Četvrtu grupu dokumenata.

IV. DISPOZITIV

23. Na osnovu gorenavedenog, Žalbena veće **ODBIJA** Zahtev Srbije za poništavanje Pobjane odluke.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu se merodavnim smatra tekst na engleskom.

Dana 15. aprila 2010. godine
U Hagu,
Holandija

/potpis na originalu/
sudija Carmel Agius,
predsedavajući

[pečat Međunarodnog suda]

³⁹ Pobjana odluka par. 13.

⁴⁰ Pobjana odluka, par. 14.

⁴¹ Pobjana odluka, par. 14-15, gde se upućuje na Odluku u predmetu *Perišić* od 11. novembra 2008. godine, par. 31.

⁴² Zahtev, par. 26.